

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 76/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

146/2009. (V. 27.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **bajai lakos** panaszos 2009. február 11-én előterjesztett **panaszát** a 2009. május 27-én – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Bajai Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az intézkedés alapjogot nem érintett, ezért a Testület a panasz áttételéről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2009. február 11-én tett panaszt a 2009. február 6-án és 9-én vele szemben foganatosított rendőri intézkedés (közlekedésrendészeti intézkedés) körülményei, illetve a rá kirótt helyszíni bírság indokolatlansága miatt, és kérte, hogy ügyét a Testület vizsgálja ki.

I.

1) A panaszos 2009. február 11-én, elektronikus formában előterjesztett panaszbeadványában előadta, hogy 2009. február 6-án, 23 óra 34 perckor Sükösdön közlekedett személygépkocsijával, majd megállt telefonálni a fiának, mert nem találta a fia által megadott címet, ahonnan őt haza szeretne hozni Bajára. Telefonálás közben látta, hogy egy rendőrségi szolgálati jármű állt meg mögötte, amelyből két rendőr szállt ki, és indult el a panaszos felé. A panaszos – elmondása szerint – megörült annak, hogy rendőrökkel találkozott, és a segítségüket kérte a fia által

megadott cím megtalálásához. Ezt a rendőrök meg is adták neki, és éppen indulni akart, amikor az egyik rendőr – rendfokozata r. főtörzsőrmester, nevét a panaszos feljegyezte – közölte vele, hogy nem volt bekapcsolva a biztonsági öve, és nem használta az irányjelzőt sem, ezért meg fogja büntetni. A panaszos ezen megdöbben, mert – véleménye szerint – a rendőr által elmondottak nem feleltek meg a valóságnak. Miután a panaszos ezt közölte az említett rendőrrel, ő azt mondta, hogy a biztonsági öv miatt nem, de az irányjelző használatának elmulasztása miatt meg fogja büntetni őt; majd elkérte a panaszos okmányait, és azokkal visszament a szolgálati járműhöz.

Ezt követően – a panaszbeadvány alapján – a rendőr csak fél óra múlva tért vissza a panaszoshoz, és közölte vele, hogy 3 000 Ft helyszíni bírságot és 3 hibapontot fog kiszabni rá. A panaszos ekkor felháborodásának adott hangot, mire – állítása szerint – a rendőrök azt mondták neki, hogy mehet reklamálni ahova akar, ők ketten vannak, a panaszos egyedül.

2) A panaszos megjegyezte, hogy az általa említett r. főtörzsőrmester sapka nélkül, kizipzározott felsőben, társa pedig cigarettázva ment oda hozzá, és eleinte nem volt szó arról, hogy ő ellenőrizni fogják. A panaszos szerint természetesen ehhez a rendőröknek joguk volt, de ahhoz már nem, hogy minden ok nélkül őt megbüntessék.

3) Mindezek miatt a panaszos 2009. február 9-én reggel 9 óra körül bement a Bajai Rendőrkapitányságra panaszt tenni a rendőrök viselkedése ellen, de a rendőrök felettese azt közölte vele, hogy mehet az Ügyészségre panaszt tenni, de ne higgye, hogy a rendőrök maguk ellen fognak vallani.

Mindezek alapján kérte a Testület vizsgálatát.

II.

1) A panasz kivizsgálása során – a tényállás pontosabb megismerése érdekében – a Testület felvilágosítás-kéréssel fordult a Bajai Rendőrkapitányság vezetőjéhez, és megküldeni kérte a panaszossal szemben intézkedő rendőrök jelentéseit, pontosabb tájékoztatást kért a panaszos megbírságolásának körülményeiről, valamint a Bajai Rendőrkapitányságon történt panasztételének körülményeiről.

A Bács-Kiskun megyei Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatának vezetője valamennyi, a Testület által kért iratot megküldte az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatán keresztül. A megküldött iratok között szerepelt a panaszossal szemben intézkedett r. főtörzsőrmester és r. őrmester 2009. április 7-én kelt jelentése; a náluk lévő helyszíni bírság tömb kezdőlapjának, valamint a panaszos megbírságolását tanúsító lapjának másolata; az intézkedő rendőrök ellenőrzésekor kitöltött ellenőrzési napló vonatkozó lapjának másolata; valamint a Bajai Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztálya KMB Alosztálya vezetőjének – mint az intézkedő rendőrök közvetlen parancsnokának – a 2009. április 9-én kelt jelentése. Mindezek alapján a következőket lehetett megállapítani.

2) A panaszossal szemben intézkedő r. főőrzsőrmester és r. őrmester 2009. április 7-én, közösen készített jelentése szerint ők 2009. április 6-án éjjel járőrszolgálatot láttak el Sükösd belterületén szolgálati járművükkel, melyet a r. főőrzsőrmester vezetett. Járőrözés közben felfigyeltek egy gyanúsán mozgó személygépkocsira, amely nagyon lassan ment, és az egyik utcából jobbra a másikba kanyarodásakor nem használta az irányjelzőjét, majd a kereszteződéstől kb. 30 méterre az úttest jobb széléhez félrehúzódva megállt. Ekkor a rendőrök – a szolgálati jármű megkülönböztető fényjelzését használva – megálltak az említett személygépkocsi mögött, kiszálltak, és intézkedés alá vonták a panaszost. A panaszos éppen telefonált, amikor a rendőrök hozzá érkeztek. A r. főőrzsőrmester megvárta, amíg a panaszos a telefonálást befejezi, majd illedelmesen köszönt neki: „Jó estét kívánok, közúti ellenőrzés, személyi és menetokmányait kérem!”, és közben tisztelgett. Közben a r. őrmester a személygépkocsi jobb elejénél állva biztosította az intézkedést. A panaszos átadta a kért okmányokat, majd megkérdezte a r. főőrzsőrmestertől, hogy merre van a templom, mert a fiát keresi, és sehol sem találja, azért állt félre ezen a helyen telefonálni. A r. főőrzsőrmester elmondta a panaszosnak, merre kell majd mennie az intézkedés után, majd közölte vele, hogy az általa elkövetett szabálysértés – vagyis az irányjelző használatának elmulasztása – miatt helyszíni bírságot fognak kiszabni, amely 3 000 Ft büntetést, és 3 büntetőpontot von maga után. Ekkor a panaszos azt mondta, hogy a szabálysértést elismeri, „de az intézkedéssel nem ért egyet, és nem igaz, hogy nem lehetne őt figyelmeztetni, mert ő még sosem volt semmiért megbírságolva”, és fenyegetőzött, hogy panaszt fog tenni. A r. főőrzsőrmester ekkor közölte vele, hogy ez egy 3 büntetőpontos szabálysértés, amit ő nem szokott pusztán egy figyelmeztetéssel elintézni, és a panaszos nyugodtan panaszt tehet ez ellen. Ezt követően a panaszos okmányai alapján az adatait a r. őrmester az ügyeletes tisztén keresztül priorálta, közben a r. főőrzsőrmester kiállította a helyszíni bírságot a 3 000 Ft-ról, amelyet a panaszos aláírásával el is fogadott.

Ekkor a rendőrségi szolgálati jármű mögött megállt egy másik szolgálati jármű, melyben két r. főhadnagy ült – az intézkedő rendőrök felettesei. A r. főőrzsőrmester ezért odament hozzájuk, lejelentkezett, és elmondta, hogy az éppen megbírságolt panaszos lehet, hogy a bírságolás miatt panasszal fog élni. A két r. főhadnagy közölte vele, hogy az ő ellenőrzésük céljából álltak itt meg, és kérték tőle az ellenőrzési naplót, amelyet a r. főőrzsőrmester át is adott nekik. Közben a r. őrmester végzett a panaszos priorálásával, ezért a r. főőrzsőrmester az iratokat visszaadta a panaszosnak, a 3 000 Ft-os csekkel, és a helyszíni bírság tömb zöld másolatával együtt. Ezután a panaszossal elköszöntek egymástól, és a panaszos a helyszínről távozott. Az intézkedés a jelentés szerint 23 óra 40 perctől 23 óra 55 percig (15 percig) tartott. A panaszos távozása után a helyszínre érkezett két r. főhadnagy 23 óra 55 perckor megtartotta az ellenőrzésüket, amely kitért a szolgálati egyenruhájukra, a szolgálati gépjárművükre illetve annak menetlevelére. Az ellenőrzés során a tisztek mindent rendben találtak, az ellenőrzés eredményét az ellenőrzési naplóban is leírták.

3) A helyszíni bírság tömb panaszos megbírságolását tanúsító lapjának másolata szerint a panaszost a r. törzsőrmester 2009. február 6-án, 23 óra 40 perckor, Sükösdön, az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Szabs. r.) 54. §-a alapján – a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése, konkrétan az irányjelzés használatának elmulasztása miatt – 3 000 Ft bírsággal sújtotta. A panaszos ezen aláírásával jelezte, hogy a tájékoztatót elolvasta, a szabálysértés elkövetését elismerte.

4) Az intézkedő rendőrök ellenőrzésekor kitöltött ellenőrzési napló vonatkozó lapjának másolata alapján a Bajai Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályán szolgáló két r. főhadnagy 2009. február 6-án 23 óra 55 perctől másnap 0 óra 10 percig ellenőrzés alá vonta az Osztály KMB Alosztályán szolgálatot teljesítő r. főtörzsőrmestert és r. őrmestert. Az ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy az ellenőrzöttek az eltelt időben egy feljelentést tettek és egy 3 000 Ft-os helyszíni bírságot szabtak ki. Ruházatuk, felszerelésük rendben volt, szolgálatra alkalmas állapotban voltak. Az ellenőrzés során hiányosságot, rendellenességet a tisztek nem tapasztaltak.

5) A Bajai Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztálya KMB Alosztálya vezetőjének – mint az intézkedő rendőrök közvetlen parancsnokának – a 2009. április 9-én kelt jelentése szerint a két intézkedő rendőr 2009. február 6-án 19 órától másnap 7 óráig járőrszolgálatot látott el a rendszeresített szolgálati egyenruhában, megkülönböztető jelzéssel ellátott szolgálati gépjárművel. Járőrszolgálatuk során Sükösd belterületén egy közlekedési szabálysértés miatt intézkedés alá vonták a panaszost, akit – a 3) pontban írtaknak megfelelően – helyszíni bírsággal sújtottak, amelyet a panaszos a helyszínen elismert, a helyszíni bírságot kézjeggyével ellátta. Eközben érkezett a helyszínre az alosztályvezető r. főhadnagy – az Őr és Járőrszolgálati Alosztály vezetőjével együtt –, és ellenőrizni szeretne volna az intézkedő rendőröket. Mivel látta, hogy a rendőrök éppen intézkedést foganatosítanak, jelezte feléjük, hogy fejezzék be az intézkedést, ezt követően fogják végrehajtani az ellenőrzésüket. 23 óra 55 perckor, az intézkedést követően sor került a nevezett rendőrök ellenőrzésére, amelynek során mindent rendben találtak; ruházatuk, felszerelésük az előírásoknak megfelelő volt, a rendőrök szolgálatra alkalmas állapotban voltak, hiányosságot, rendellenességet nem tapasztaltak. A jelentés arra is kitért, hogy az ellenőrzött r. főtörzsőrmester nem dohányzik.

A jelentés szerint pár nappal később az alosztályvezető r. főhadnagyot személyesen felkereste a panaszos a Bajai Rendőrkapitányságon, és kérte, hogy a rá kiszabott helyszíni bírságot törölje el. A r. főhadnagy közölte vele, hogy ez nem áll módjában, viszont ha bármilyen jellegű panasza van a rendőri intézkedéssel kapcsolatban, azt jelezze, mert ő a r. főtörzsszászlós közvetlen parancsnoka. Azt is közölte, hogy amennyiben panaszt tesz, azt természetesen ki fogja vizsgálni, illetve ha a panaszos kívánja, a bejelentést a Baja Városi Ügyészségnél is megteheti. Ekkor – a jelentés szerint – a panaszos közölte, hogy nem kíván panaszt tenni a rendőri intézkedés miatt, majd a Rendőrkapitányság épületéből távozott.

6) 2009. május 11-én a Testület egyik munkatársa telefonon is felkereste a panaszost, az általa sérelmezett ügy néhány további körülményének tisztázása céljából. E beszélgetés során a panaszos elmondta, hogy a helyszíni bírság összegéről kiállított csekket már befizette. Továbbra is kifogásolhatónak tartotta a vele szemben intézkedő rendőrök fellépését és ruházatát. Kérdésre válaszolva azt is elmondta, hogy a Testülethez fordulás lehetőségéről egy ismerősétől hallott, erről őt a Bajai Rendőrkapitányságon nem tájékoztatták (ezt azonban külön nem tartotta sérelmesnek). Azt is előadta, hogy ő maga is már a helyszínen látta, hogy az intézkedő rendőrök szolgálati járműve között rövid idő elteltével megállt még egy szolgálati jármű, és az azzal kiérkező személyekkel – vagyis az intézkedő rendőröket ellenőrizni szándékozó rendőrtisztekkel – a rendőrök beszéltek is. Megjegyezte azt is, hogy még ugyanazon a napon este, amikor őt megbírságozták, korábban már látta Sükösd főutcáján a később vele szemben intézkedő rendőröket, akik akkor éppen másokat ellenőriztek, de véleménye szerint ekkor figyelhettek fel rá, mivel személygépkocsijával többször is megfordult arrafelé, miközben kereste a fia által megadott találkozási helyet.

III.

1) Az Rtv. 13. § (1) bekezdésének első mondata szerint: „A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.” A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 3. § (1) bekezdése szerint pedig: „Bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.” A Szolgálati Szabályzat 21. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy: „A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy jogszabály által meghatározott esetekben helyszíni bírságot szab ki. A rendőr figyelmeztetést csak azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.”

Az Rtv. 19. § (1) bekezdése alapján: „A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek - ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik - mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmességni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.”

A rendőri fellépés módját, az intézkedések kötelező formai kellekeit az Rtv. 20. §-a szabályozza. Eszerint: „(1) A rendőrt az intézkedés során a) az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy b) szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. (2) A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben

foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről. (3) A rendőr köteles – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni. (4) Ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.” Ezt tovább pontosítva a Szolgálati Szabályzat 4. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy: „A rendőr az intézkedést – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel tisztelgéssel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg. Az intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét is felmutatja.”

2) A közlekedésrendészeti intézkedést az Rtv. 44–45. §-ai szabályozzák, az egyes rendőri intézkedések között. Az Rtv. 44. § (1) bekezdésének b) pontja szerint: „A rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti”.

A közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértésnek tényállását a Szabs. r. 54. §-a tartalmazza. E jogszabályhely (2) bekezdése lehetővé teszi ezen szabálysértés elkövetése esetén helyszíni bírság kiszabását. A Szabs. r. közlekedésrendészeti szabálysértésekre vonatkozó hatásköri szabálya – 59. § – az ezen szabálysértések miatti eljárással kapcsolatos hatáskört a rendőrséghez telepíti, mikor úgy rendelkezik, hogy: „A 42–58/B. §-okban meghatározott szabálysértések miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.”

IV.

A konkrét panasz kapcsán – a Testület megállapítása szerint – a kifogásolt rendőri intézkedés érintette a panaszos mozgásszabadságát és a tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát.

1) A panaszossal szemben intézkedő rendőrök kifogásolt szolgálati fellépésével – és ennek kapcsán a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogával – összefüggésben a Testület a következőket állapította meg.

A panaszbeadvány szerint a r. főtörzsőrmester sapka nélkül, kizipzározott felsőben, társa pedig cigarettázva ment oda hozzá. Ezen körülményekkel kapcsolatban a Testületnek rendelkezésére állt az intézkedő rendőrök ellenőrzési naplója, amelybe éppen a kifogásolt intézkedést követően jegyezték be a rendőrök felettesei – akik a panaszos elmondása szerint is már az intézkedés alatt is a helyszínen voltak –, hogy ők milyen intézkedéseket fogantatosítottak az eltelt időben, illetve, hogy ruházatuk, felszerelésük rendben volt, szolgálatra alkalmas állapotban voltak, az ellenőrzés során hiányosság, rendellenesség nem volt tapasztalható. Ugyanezt írta le jelentésében az intézkedő rendőrök – ellenőrzési naplót is kitöltő – közvetlen parancsnoka is, kitérve még arra a körülményre is, hogy az említett r. főtörzsőrmester nem dohányzik (társáról ezzel kapcsolatos megállapítást a jelentés nem tartalmaz).

Egyebekben – bár a panaszos a rendőrök azonosíthatóságával kapcsolatban nem tett panaszt – az intézkedő rendőrök jelentése arra is részletesen kitért, hogy a r. főtörzsőrmester az intézkedése megkezdésekor, mivel látta, hogy a panaszos éppen telefonált, megvárta, amíg befejezi a hívást, utána kezdett csak hozzá az ellenőrzéshez. A jelentés szó szerint idézi a jogszabályi előírásoknak megfelelő, udvarias köszönést, az intézkedés megjelölését, valamint még azt is, hogy eközben a r. törzsőrmester tisztelgett a panaszosnak. A jelentés és a panaszos előadása egybehangzó azzal kapcsolatban, hogy a rendőr először megadta a panaszos által kért felvilágosítást arról, hogy merre kell majd mennie az általa keresett helyre, és ezt követően került sor a panaszossal szemben helyszíni bírság kiszabására, az irányjelző használatának elmulasztása miatt.

A Testület – az eset körülményeit, így a panaszos panaszbeadványban és később telefonon történt elmondásait, az intézkedő rendőrök pontos és részletes jelentését, a r. főhadnagy jelentését, valamint az ellenőrzési napló bejegyzéseit mérlegelve és összevetve – arra a megállapításra jutott, hogy a rendőrök a panaszossal szemben a jogszabályi előírásokat betartva, tisztelettudóan intézkedtek. Ezt támasztja alá az a körülmény, hogy a rendőrök jelentésükben részletesen kitértek a szolgálati fellépés minden formai kellékének meglétére, ezeket ismerték és alkalmazták is; amire éppen a konkrét esetben garanciát jelenthetett az is, hogy az intézkedés majdnem teljes időtartama alatt közvetlen feletteseik is jelen voltak, és közölték velük, hogy az intézkedés befejeztével ellenőrzésükre fog sor kerülni. A két r. főhadnagy jelenlétét telefonos megkeresése során a panaszos is említette. Ilyen körülmények között nagy bizonyossággal megállapítható, hogy az intézkedő rendőrök nem léptek fel hanyag módon, és nem viselkedtek szándékosan tiszteletlenül a panaszossal. Minden bizonnyal a panaszosnak is inkább azzal kapcsolatban voltak fenntartásai, hogy – ahogy azt a panaszbeadványában is írta – eleinte szó sem volt arról, hogy a rendőrök őt ellenőrizni fogják, és megbüntetik. A rendőrök azonosíthatóságával kapcsolatban a panaszosnak nem voltak kifogásai, az egyik intézkedő rendőr nevét a panaszbeadványba is beleírta.

E tekintetben a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga tehát nem sérült.

2) A Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga tekintetében vizsgálta a panaszosnak a Bajai Rendőrkapitányságon 2009. február 9-én tett bejelentésének körülményeit is.

A panaszbeadvány szerint a panaszos ezen a napon reggel 9-kor bement a Rendőrkapitányságra panaszt tenni a rendőrök viselkedése ellen, de a rendőrök felettese azt közölte vele, hogy mehet az Ügyészségre panaszt tenni, de nem higgye, hogy a rendőrök maguk ellen fognak vallani. A kifogásolt bejelentés körülményeire részletesen kitért a r. főhadnagy, aki ekkor személyesen beszélt a panaszossal. A r. főhadnagy elmondása szerint a panaszos kérte, hogy a rá kiszabott, és igazságtalannak tartott helyszíni bírságot törölje el. Ő azonban közölte vele, hogy ez nem áll módjában, de ha bármilyen jellegű panasa van a rendőri intézkedéssel kapcsolatban, azt jelezze, mert ő a rendőrök közvetlen parancsnoka. Azt is közölte, hogy amennyiben panaszt tesz, azt természetesen ki fogja vizsgálni, illetve ha a panaszos kívánja, a bejelentést a Baja Városi Ügyészségnél is megteheti, amelynek a székhelyét is tudatta a panaszossal. Ekkor azonban – a r. főhadnagy elmondása szerint – a panaszos közölte, hogy nem kíván panaszt tenni a rendőri intézkedés miatt.

A Testület a bejelentés körülményeit a rendelkezésére álló dokumentumok alapján vizsgálva arra a megállapításra jutott, hogy a r. főhadnagy jelentésében foglaltak híven tükrözik a történeteket. A panaszbeadványból és a panaszossal folytatott telefonos megbeszélésről készül hivatalos feljegyzésből is egyértelműen kitűnik ugyanis, hogy a panaszos elsősorban azt sérelmezte, hogy igazságtalanul és alaptalanul kapott helyszíni bírságot, és ezt szerette volna jelezni az intézkedő rendőrök felettesének – még ha panaszbeadványában ezt úgy is fogalmazta meg, hogy panaszt kívánt tenni a rendőrök viselkedése ellen. Azt a panaszos is leírta, és a telefonos megbeszélés ezt meg is erősítette, hogy további lépéseket ezt követően már nem kívánt tenni az ügyben – elmondása szerint azért, mert történetek fényében ezt már értelmetlennek tartotta. Így helytállóként fogadható el a r. főhadnagy azon elmondása is, hogy amikor közölte a panaszossal, hogy a helyszíni bírság tárgyában ő nem tud neki segíteni, viszont külön, a rendőrök intézkedésével kapcsolatban lehetősége van panaszt tenni, a panaszos ez ellen már nem kívánt panasszal élni, és a Rendőrkapitányság épületéből távozott. Amiatt, hogy külön a rendőri intézkedés ellen ekkor nem kívánt panaszt bejelenteni, nem okozott alapjogsérelmet a panaszosnak az sem, hogy a Testülethez fordulás lehetőségéről – másik két jogorvoslati fórumhoz való fordulásról szóló tájékoztatás mellett – nem szólt a r. főhadnagy. A panaszos később ugyan – ismerősei javaslatára – elektronikus úton mégis panaszt terjesztett elő a Testületnél, de a szándéka erre minden bizonnyal az említett időpontban még nem terjedt ki, és egyébként határidőben még ezt követően is módjában állt panaszt benyújtani, vagyis ténylegesen gyakorolni tudta panasztételi jogát.

A panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga a fent írtak miatt e körülmény tekintetében sem sérült.

3) A panaszos mozgásszabadságának érintettségét a Testület a kifogásolt közlekedésrendészeti intézkedés időtartama összefüggésében vizsgálta.

A panaszos elmondása szerint az eljárás mintegy fél órát vett igénybe. A rendőrségi dokumentumokból a következőket lehetett megállapítani: Az intézkedő rendőrök jelentése pontosan tartalmazza, hogy milyen cselekményekre került sor az intézkedés időtartama alatt. A rendőrök a panaszost, miután a telefonálást befejezte – kérésnek megfelelően – útbaigazították, majd közölték vele az általa elkövetett szabálysértés tényét, amelyre válaszul ő közölte, hogy azzal nem ért egyet, majd elkérték az okmányait és priorálták az adatait, majd kitöltötték a helyszíni bírság tömb lapját, amelyet aztán a panaszos az aláírásával el is látott. Mindeközben a helyszínre érkeztek még az intézkedő rendőrök felettesei is, akiknél ők lejelentkeztek, majd a két r. főhadnagy közölte velük, hogy fejezzék be az intézkedést, azt követően fog sor kerülni az ellenőrzésükre.

A helyszíni bírság tömb vonatkozó lapja szerint a panaszost az említett napon 23 óra 40 perckor bírságolták meg. Az ellenőrzési napló bejegyzései szerint 23 óra 55 perckor már megkezdtek a két rendőr ellenőrzését. E két időpont között 15 perc telt el, amely még akkor sem haladja meg az intézkedésre nyitva álló szükséges és arányos időtartamot, ha ehhez még a panaszos útbaigazításának ideje hozzáadódik.

Az Rtv. 15. §-a előírja, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. A konkrét esetben megállapítható, hogy a rendőrök megfelelő jogalap birtokában, szabályosan intézkedtek a panaszossal szemben; az intézkedés alatt tett – fent írt – cselekmények számához és időigényességéhez viszonyítva pedig nem tekinthető aránytalannak a 15–20 perces időtartam, ami ehhez szükséges volt.

A panaszos mozgásszabadságát ezért a rendőri intézkedés nem sértette meg, mindössze jogszerűen korlátozta.

4) A Testület tájékoztatásképpen fel kívánja hívni a panaszos figyelmét arra is, hogy az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

– a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

– a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

– a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A vizsgált ügyben a panaszbeadvány egy része a helyszíni bírságolás körülményeit kifogásolta, a helyszíni bírság intézményéről pedig a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 134–137. §-ai szólnak. A helyszíni bírság kiszabásának a körülményeit, feltételeinek a fennállását ezért a Testületnek nem áll hatáskörében vizsgálni, az Rtv. idézett 92. § (1) bekezdése alapján.

A Testület felhívja a panaszos figyelmét, hogy ha a helyszíni bírságolás körülményeit vitathatónak tartotta, akkor a helyszíni bírságolás részletes szabályairól szóló 10/2000. (II. 23.) BM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján arra lett volna lehetősége, hogy ezen kifogásait a hatóság tagjával közli és a helyszíni bírságot visszautasítja. Ennek nyomán a hatóság tagja a helyszíni bírságolást befejezi és közli az elkövetővel, hogy feljelentést tesz. Innentől kezdve pedig a panaszost megillették volna az eljárás alá vont személy Szabs. tv.-ben felsorolt jogosultságai, és lehetősége nyílt volna kihasználni a szabálysértési eljárásban meglévő jogorvoslati lehetőségeket. A panaszos azonban mindezen lehetőségekkel nem élt, hiszen a helyszíni bírságot – aláírásával is megerősítve – elfogadta, és azt be is fizette; ezért vele szemben szabálysértési eljárás – melynek során ő eljárás alá volt személy lett volna, illetve a hatóságnak tényállás-tisztázási és bizonyítási kötelezettsége lett volna – nem indult.

V.

Az Indokolásban írtak alapján a Testület úgy foglalt állást, hogy a vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor. A Testület ezért a rendelkező részben foglaltak szerint határozott, és az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a panasz áttételéről döntött.

Budapest, 2009. május 27.

Dr. Kaltenbach Jenő

elnök,
testületi tag

Dr. Juhász Imre

elnökhelyettes,
testületi tag

Dr. Féja András

előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf

testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület